

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПСИХІАТРІЇ, НАРКОЛОГІЇ,
МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОТЕРАПІЇ

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ В ІНТЕРНАТУРІ
«ПСИХІАТРІЯ»

Галузь знань:	22 «Охорона здоров'я»
Складник освіти:	післядипломна освіта, первинна спеціалізація
Спеціальність:	Психіатрія
Попередня освіта:	Ступінь магістра за спеціальністю 222 «Медицина» 228 «Педіатрія»

Одеса – 2024

Програма підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Психіатрія» складена на основі Примірної програми підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Психіатрія», яка розроблена відповідно до наказу МОЗ України від 22 червня 2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію».

Примірна програма підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Психіатрія» затверджена Наказом МОЗ України від 14.07.2022 р. № 1219.

Розробник:

д.мед.н., професор Євген ОПРЯ,
к.мед.н., доцент Тетяна ЧЕРНОВА,
к.мед.н., доцент Павло ГОРЯЧЕВ

Програма підготовки в інтернатурі «Психіатрія» затверджена на засіданні кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії
Протокол № 15 від « 16 » листопада 2024 року

Завідувач кафедри психіатрії, наркології,
медичної психології та психотерапії
д.м.н., професор

 Євген ОПРЯ

Програма підготовки в інтернатурі «Психіатрія» схвалена предметною цикловою методичною комісією з терапевтичних дисциплін
Протокол № 09 від « 23 » листопада 2024 року

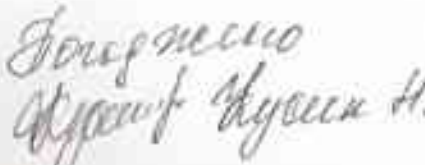
Голова предметної циклової методичної комісії з
терапевтичних дисциплін, д.м.н., професор

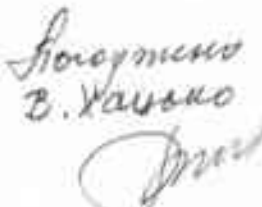
 Олена ВОЛОШИНА

Програма підготовки в інтернатурі «Психіатрія» затверджена Вченою радою медичного факультету № 1
Протокол № 8 від « 9 » травня 2024 року

Голова Вченої ради медичного факультету № 1,
д.м.н., професор

 Алла ВОЛЯНСЬКА

 Юрій ЧУРИШЕВ

 Володимир ЧУРИШЕВ

1. ОПИС ПРОГРАМИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, складник освіти	Характеристика
Загальна кількість: Кредитів: 114,4 Годин: 3432	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність 222 «Медицина», 228 "Педіатрія" Складник освіти: Післядипломна освіта, первинна спеціалізація	2 академічних роки інтернатури: <ul style="list-style-type: none"> • 6 місяців навчання на профільній кафедрі закладу вищої освіти (936 години, 31,2 кредити ECTS) • 16 місяців на базах стажування (2496 годин)
		Лекції (92 год.)
		Семінарські заняття (276 год.)
		Практичні заняття (542 год.)

Графік освітньої та практичної частини проходження інтернатури

Рік підготовки	МІСЯЦІ											
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
I-й	Б	К	К	К	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	В
II-й	В	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	К	К	К	В

Примітка:

Б - практична частина підготовки на базі стажування; К - освітня частина підготовки - навчання на кафедрі; В - відпустка.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРОГРАМИ

Ця програма розроблена на основі: 2005/36/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європи від 7 вересня 2005 р. "Про визнання професійної кваліфікації" зі змінами, внесеними Директивою 2013/55/ЄС; Положень Хартії навчання медичних фахівців у Європейській спільноті, прийнятої у 1994 р. Європейською спілкою медичних фахівців (як орієнтир при розробці програм підготовки в інтернатурі та подальшого удосконалення Положення про інтернатуру).

У цій програмі описано умови для присвоєння спеціальності "Психіатрія", виконання яких необхідне у процесі проходження інтернатури. Послідовно наведено освітні вимоги до лікарів, які продовжують освіту в інтернатурі.

Психіатрія є галуззю медицини та передбачає діагностику, лікування, профілактику розладів психіки та поведінки. Функціонування психіки тісно пов'язане не лише з безпосереднім впливом біологічних факторів, але й залежить від суб'єктивних психічних переживань, а також соціальних вимог до адаптації та самореалізації (біопсихосоціальна модель). Тому психіатрія, з одного боку, тісно переплетена з психотерапією, а з іншого - із соціальними дисциплінами.

Науково доказові теорії та моделі психіатричного знання та психіатричної практики беруть свої витoki як із природничих (генетика, нейрофізіологія, нейрохімія), так і з гуманітарних (психологічних, психотерапевтичних, соціологічних) наук. Відповідно, навчання психіатрії вимагає гнучкого поєднання знань у всіх названих галузях, і, особливо, вміння застосовувати ці знання як у типових (стандартних), так і індивідуально значимих для кожного пацієнта ситуаціях.

Відтак, сучасна психіатрія передбачає оволодіння широким спектром навичок та умінь проведення диференційно-діагностичних, лікувальних (включаючи психотерапевтичні),

реабілітаційних та профілактичних заходів щодо осіб з психічними розладами у відповідності до сучасних уніфікованих затверджених клінічних протоколів та рекомендацій, створених за принципами доказової медицини.

Головною метою освітнього процесу в інтернатурі з психіатрії є навчитися розпізнавати та кваліфікувати психічні розлади, а також правильно призначати лікування та планувати реабілітаційні заходи для пацієнтів. Набуття цих компетенцій у психіатрії охоплює інтенсивну теоретичну підготовку (активна участь у лекціях, практичних та семінарських заняттях, опрацювання сучасної фахової літератури), а також самостійну та командну клінічну роботу (курація пацієнтів, участь у клінічних консультаціях, обходах, клініко-казуїстичних семінарах) під супервізією кваліфікованих викладачів та досвідчених клініцистів.

Перелік обов'язкових компетентностей по закінченню інтернатури:

<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>Включає в себе психологічні компетенції до акомодатії, асертивності, адаптації та резиліентності:</p> <p>ІК 01. Здатність адаптуватися до нових умов і ситуацій та спроможність автономно діяти у них.</p> <p>ІК 02. Здатність працювати у команді, зокрема, у міждисциплінарній.</p> <p>ІК 03. Комунікативна компетентність: здатність до ефективної професійної та міжособистісної комунікації, диференційований підхід до осіб різних соціальних та вікових груп.</p> <p>ІК 04. Здатність до організації правового забезпечення, дотримання прав людини та менеджменту професійної діяльності.</p>
<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК 01. Знання чинної нормативно-правової бази, що стосується здоров'я та, зокрема, надання психіатричної допомоги, їхнє застосування у щоденній практиці.</p> <p>ЗК 02. Здатність до клінічного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності.</p> <p>ЗК 03. Здатність до самооцінки власних досягнень та підвищення їхнього рівня.</p> <p>ЗК 04. Спроможність усно та письмово користуватися державною мовою у спілкуванні з пацієнтами та заповненні медичної документації.</p> <p>ЗК 05. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою.</p> <p>ЗК 06. Здатність до критичного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці.</p> <p>ЗК 07. Дотримання етичних та деонтологічних норм у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 08. Спроможність реалізувати систему знань та практичних умінь щодо забезпечення здорового способу та безпеки власного життя і життя пацієнтів, сприяти усуненню його негативних впливів на здоров'я суспільства.</p> <p>ЗК 09. Дотримання відповідальної громадянської позиції у лікарській діяльності.</p> <p>ЗК 10. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта та аналізувати клінічні дані.</p> <p>ЗК 11. Спроможність інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень, призначених пацієнту.</p> <p>ЗК 12. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.</p> <p>ЗК 13. Здатність до визначення тактики, методів та надання</p>

	<p>екстреної медичної допомоги, домедичної допомоги та за затвердженими в Україні на даний час протоколами.</p> <p>ЗК 14. Знати покази, протипокази та побічні дії до застосування лікарських засобів, які використовуються у лікарській практиці.</p> <p>ЗК 15. Володіти загальними знаннями щодо організації психіатричної допомоги.</p> <p>ЗК 16. Знати порядок проведення психіатричного огляду хворих, госпіталізації до закладу з наданням психіатричної допомоги в добровільному, примусовому порядку та у невідкладних випадках.</p> <p>ЗК 17. Володіти знаннями із загальної та клінічної психопатології, зокрема, в аспекті існуючих класифікацій розладів психіки та поведінки.</p> <p>ЗК 18. Знати симптоматику станів, що потребують невідкладної або примусової госпіталізації, застосування методів інтенсивної терапії (у відповідності до рубрик, зазначених у чинних класифікаціях розладів психіки та поведінки).</p> <p>ЗК 19. Володіти методами клінічного та параклінічного обстеження пацієнтів.</p> <p>ЗК 20. Вміти застосовувати методи психофармакотерапії з дотриманням чинних протоколів/настанов/стандартів надання допомоги.</p> <p>ЗК 21. Вміти застосовувати методи психотерапії з дотриманням чинних протоколів/настанов/стандартів надання допомоги.</p> <p>ЗК 22. Знати принципи та порядок проведення медико-соціальної експертизи втрати працездатності, військово-лікарської експертизи, судово-психіатричної та військової експертизи пацієнтів.</p>
<p>Професійні компетентності (ПК)</p>	<p>ПК 01. Вміти оцінити при розпитуванні та одночасному спостереженні особливості поведінки, зовнішній вигляд, висловлювання особи, яка звернулася по допомогу, що дають можливість припустити наявність психічного захворювання.</p> <p>ПК 02. Вміти одержати достатні для попередньої оцінки анамнестичні відомості від пацієнта, його супроводжуючих та з медичної та іншої документації.</p> <p>ПК 03. Уміти належно оцінити соматичний та неврологічний стан обстежуваного.</p> <p>ПК 04. Уміти визначити необхідність та доцільність додаткових обстежень та лабораторних досліджень та дати їм правильну інтерпретацію.</p> <p>ПК 05. Уміти встановити попередній діагноз, провести диференційну діагностику. Уміти встановити діагноз відповідно до загальновизнаних міжнародних стандартів діагностики та Міжнародної статистичної класифікації хвороб, травм та причин смерті.</p> <p>ПК 06. За необхідності організувати та провести невідкладну допомогу згідно з вимогами чинних стандартів та протоколів.</p> <p>ПК 07. Вміння визначити покази та організувати належне переведення пацієнта до відділення інтенсивної терапії або інших відділень багатопрофільної лікарні; організувати належний нагляд та необхідні медичні заходи в амбулаторних умовах; визначити спосіб госпіталізації (в тому числі примусового характеру) при гострих психотичних станах.</p> <p>ПК 08. Вміння визначити показання до планової госпіталізації для проведення ретельного обстеження та призначити медикаментозну терапію відповідно до встановленого діагнозу та згідно з чинними стандартами та протоколами.</p> <p>ПК 09. Вміння своєчасно оцінювати динаміку психопатологічних</p>

	<p>проявів психічних розладів у пацієнта для своєчасної корекції остаточного діагнозу.</p> <p>ПК 10. Вміння, у відповідності до динаміки психічного розладу, обґрунтувати тактику медикаментозної терапії з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта та загальних закономірностей перебігу хвороби.</p> <p>ПК 11. Уміти співвіднести частку біологічних та психосоціальних методів терапевтичного впливу залежно від етапу хвороби для визначення ефективності.</p> <p>ПК 12. Уміти забезпечити обґрунтовану підтримуючу терапію при переведенні хворих зі стаціонарної в амбулаторну допомогу шляхом динамічної взаємодії між її ланками.</p> <p>ПК 13. Вміння інформувати хворих про існуючі форми та способи реабілітації функціональних порушень та соціальних навичок при різних формах психічних розладів.</p> <p>ПК 14. Ознайомитися з принципами проведення первинної соціально-трудової експертизи лікарсько-консультативною комісією (ЛКК) та з оформленням документів для подання на МСЕК; ознайомитися з сучасними стандартами МКФ.</p> <p>ПК 15. Вміти передбачити заходи із попередження рецидивів та ускладнень хвороби, рекомендації щодо підтримуючої терапії, трудової, соціальної та сімейної реабілітації.</p> <p>ПК 16. Вміти оформляти необхідну медичну документацію згідно з сучасними вимогами (робота з електронними системами та ЕСОЗ).</p> <p>ПК 17. Вміти проводити штучне годування через зонд.</p> <p>ПК 18. Вміти проводити внутрішньовенне (в т. ч. краплинне) вливання лікарських речовин.</p> <p>ПК 19. Вміти проводити електросудомну терапію (під супервізією).</p> <p>ПК 20. Вміти проводити штучне дихання.</p> <p>ПК 21. Вміти проводити непрямий масаж серця.</p>
--	--

Рівень оволодіння:

Для кожної компетенції, практичної навички визначаються в кожному з діапазонів від 1 рівня «А» до 3 рівня «С» де:

- 1-й рівень (А) – має знання алгоритму практичної навички;
- 2-й рівень (В) – уміння застосувати знання і навички при практичній роботі під керівництвом лікаря - куратора;
- 3-й рівень (С) – уміння самостійно застосовувати набуті знання та навички.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Курс - інтегральний блок для 1 та 2 року навчання	Психіатрія
<p>Навчальна мета</p>	<p>Передбачають набуття здатності розпізнавати та кваліфікувати психічні розлади, а також правильно призначати лікування та планувати реабілітаційні заходи для пацієнтів. Набуття цих компетенцій у психіатрії охоплює інтенсивну теоретичну підготовку, а також самостійну та командну клінічну роботу під супервізією кваліфікованих викладачів та досвідчених клініцистів.</p>
Знання	Уміння
<ul style="list-style-type: none"> - основи законодавства про охорону здоров'я та директивні документи, які обумовлюють діяльність органів та установ охорони здоров'я; - загальні питання щодо організації психіатричної допомоги - порядок психіатричного огляду пацієнтів, питання госпіталізації до психіатричного стаціонару у добровільному, невідкладному чи примусовому порядку; - основні питання загальної психопатології: - клінічна картина психічних захворювань, їхню етіологію, патогенез, диференційну діагностику та лікування; - симптоматика станів, що потребують невідкладної або примусової госпіталізації, застосування методів інтенсивної терапії; - методи дослідження психічно хворих, передусім клінічно-психопатологічні, можливості інструментальних та спеціальних параклінічних методів діагностики у психіатрії; - основи фармакології, фармакокінетики та фармакотерапії захворювань, інші методи біологічної терапії, основи психотерапії; - принципи проведення оцінки тимчасової та стійкої непрацездатності та реабілітації пацієнтів; - принципи проведення 	<ul style="list-style-type: none"> - оцінити при розпитуванні та одночасному спостереженні особливості поведінки, зовнішній вигляд, висловлювання хворого з оцінкою психічного статусу; - одержати достатні для попередньої оцінки анамнестичні відомості пропреморбідні індивідуальні особливості пацієнта, характер хворобливих проявів з моменту їхнього виникнення та їхні пускові фактори; - виявити особливості соматичного та неврологічного стану пацієнта; - визначити необхідність у спеціальних методах дослідження (лабораторних та функціональних) та дати їм вірну інтерпретацію; - встановити попередній діагноз та провести диференційний діагноз; - за необхідності організувати та провести невідкладну допомогу; - визначити показання до екстреної медичної допомоги: за наявності показів організувати переведення хворого до відділення інтенсивної терапії; - організувати нагляд та лікування пацієнтів в амбулаторних умовах, визначити тенденцію до зтяжнього характеру хворобливого стану і у такому випадку організувати скерування пацієнтів в амбулаторну службу; - визначити показання для невідкладної госпіталізації (гострі психотичні стани з вираженим маяченням і тенденцією до агресії та ін.); - визначити показання для планової госпіталізації: <ul style="list-style-type: none"> а) для проведення необхідних додаткових обстежень; б) для визначення лікування у стаціонарних умовах (за неефективності лікування в амбулаторних умовах); в) за необхідності - проведення різних видів стаціонарної психіатричної експертизи); - при перебуванні пацієнта у стаціонарі застосувати весь комплекс заходів, необхідних для встановлення діагнозу, організувати відповідне лікування; - обґрунтувати тактику медикаментозної терапії з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта та загальних закономірностей перебігу хвороби; - оцінити прогностичне значення вкладу біологічних та психосоціальних факторів у перебіг та вислід хвороби; - оцінити вклад біологічних та психотерапевтичних методів лікування, зокрема - у залежності від етапу хвороби;

судово-психіатричної та військової експертизи пацієнтів.	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечити наступність терапії при наданні пацієнтам стаціонарної та амбулаторної допомоги; - розробити для пацієнтів індивідуальні програми реабілітації, що проводяться на фоні комплексної медикаментозної терапії; - організувати та диференційовано залучити пацієнтів до різних форм лікувально-трудової діяльності, виявити ознаки тимчасової та стійкої, часткової чи повної втрати працездатності, визначити професійні обмеження; - знати принципи проведення первинної соціально-трудової експертизи лікарсько-консультативною комісією (ЛКК) та оформлення документів для подання на МСЕК; бути ознайомленими з сучасними стандартами МКФ. - передбачити заходи з попередження рецидивів та ускладнень хвороби, рекомендації щодо підтримуючої терапії, трудової реабілітації та рекомендації при виписці пацієнту та його близьким; - оформляти необхідну медичну документацію, у тому числі в електронних системах установ та ЕСОЗ.
--	---

Практичні навички/компетентності			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Проведення діагностичного огляду особи з психічним розладом	C	100
2	Складання консультативного висновку лікаря-психіатра	D	100
3	Проведення психо-діагностичного дослідження з використанням стандартних психометричних тестів, стандартизованих діагностичних опитувальників та шкал та складання протоколу патопсихологічного дослідження	D	30
4	Оцінка результатів лабораторних клініко-біохімічних досліджень	C	100
5	Аналіз результатів електроенцефалографічного дослідження хворого на епілепсію та складання висновків	C	50
6	Складання схеми припинення епілептичного статусу	C	30
7	Володіння знаннями та практичними навичками щодо лікування хворих в стані кататонічного ступору/збудження	C	3
8	Надання невідкладної допомоги при маніакальному збудженні	C	15
9	Надання невідкладної допомоги при спробах чи загрозі суїциду	C	2
10	Надання невідкладної допомоги при станах психомоторного збудження та (ауто)	D	50

	агресії		
11	Проведення штучного годування хворого через зонд	С	10
12	Надання невідкладної допомоги при кататонічному збудженні	С	15
13	Внутрішньовенне (в т. ч. краплинне) вливання лікарських речовин	D	100
14	Проведення електросудомної терапії (ЕСТ) під супервізією	B	2
15	Призначення лікування згідно з клінічними протоколами	С	100
16	Оформлення медичної документації, в тому числі - електронної	С	100
17	Проведення сеансу аутогенного тренування	С	5
18	Проведення кризового психотерапевтичного втручання	B	30
19	Застосування фокусних кризових інтервенцій / психотерапевтичного втручання	B	30
20	Розробка та здійснення схем лікування осіб похилого віку	D	30
21	Розробка та здійснення схем лікування дітей та підлітків	С	30
22	Оформлення направлення на госпіталізацію до закладу з надання психіатричної допомоги та направлення на ЛКК	С	100
23	Ознайомлення з правилами та оформленням належної документації при скеруванні на МСЕК	С	30
24	Проведення первинного і повторного амбулаторного оглядів та призначення амбулаторного лікування	С	100
25	Ознайомлення з принципами та правилами оформлення документів для невідкладної госпіталізації	С	50
26	Визначення ознак алкогольного, наркотичного сп'яніння	С	100
27	Надання невідкладної допомоги при деліріозних станах внаслідок інтоксикації чи залежності від психоактивних речовин (алкоголь, наркотичні чи токсичні речовини, психотропні препарати)	С	50
28	Проведення процедури штучного дихання	С	10
29	Проведення процедури непрямого масажу серця	С	10
30	Перша допомога при гострій інтоксикації внаслідок передозування психоактивних речовин	С	50
31	Представлення пацієнта на військово-лікарську та судово-психіатричну експертизу (амбулаторну та стаціонарну)	B	10
32	Призначення замісної підтримувальної терапії особам з опіоїдною залежністю	С	20

33	Ознайомлення з принципами паліативної допомоги у психіатрії	С	10
34	Ведення пацієнтів в рамках роботи мобільної психіатричної бригади	С	10

4. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

1 рік навчання

Тривалість навчання – 3 місяця (468 години)

№	Назва	Кількість годин			
		Разом	Лекції	Сем.	Практ.
1.	Епідеміологія психічних захворювань. Основи організації психіатричної допомоги в Україні. Основи медико-соціальної, військової та судово-психіатричної експертизи психічно хворих. Види судово-психіатричної експертизи.	10	2	2	6
2.	Примусове лікування психічно хворих. Види, порядок проведення. Заходи медичного характеру з профілактики суспільно-небезпечних дій (СНД) психічно хворих. Поняття про симуляцію, агравацію, метасимуляцію. Дисимуляцію. Правові засади надання психіатричної допомоги в Україні. Закон України "Про психіатричну допомогу".	8		2	6
3.	Питання реабілітації психічно хворих. Санітарна освіта, психогігієна та психопрофі-лактика. Питання етики і деонтології в професійній діяльності лікаря-психіатра.	8	2		6
4.	Головні аспекти історії психіатрії. Що таке Психопатологія і чи відповідає це визначення сучасності? Сучасний стан загальної психопатології. Класифікація психопатологічних синдромів Розлади відчуття та сприймання.	10	2	2	6
5.	Синдроми розладу ефекторно-вольової діяльності. Пароксизмальні стани (різновиди випадків) .Синдроми розладу свідомості та самосвідомості. Основні ознаки синдромів затьмарення свідомості.	10	2	2	6
6.	Розлади мислення. Маячні синдроми. Амнезії та їх види . Корсаківський синдром. Психоорганічні синдроми. Синдроми недоумства .Порушення інтелекту.	8	2		6
7.	Астенічний синдром. Основні прояви астенічного синдрому. Обсесивний синдром та його варіанти. Неврозоподібний та соматоформні синдроми .Розлади особистості	10	2	2	6
8.	Міжнародна класифікація хвороб (МКХ-10. МКХ-11 та DSM-5).	8		2	6
9.	Методи дослідження осіб з психічними розладами та основи функціональної діагностики.	10		4	6
10.	Експериментально-психологічне дослідження Основні методи експериментально-психологічного дослідження психічно хворих	12	2	4	6
11.	Клініко-психопатологічне дослідження. Метод опитування. Перше аналітичне інтерв'ю. Метод спостереження, його використання при	10		4	6

	дослідженні психічного стану хворого. Інші види дослідження, загальноно-матичне і неврологічне дослідження хворого				
12.	Лабораторні і морфологічні методи дослідження. Генетичні методи дослідження. Дослідження біологічних рідин (морфологічні, біохімічні та серологічні дослідження).	10		4	6
13.	Рентгенологічні методи обстеження. Електроенцефалографія, реоенцефалографія, ехоенцефалографія.	12	2	4	6
14.	Основи психодинамічного розуміння особистості. Структурна модель особистості З. Фрейда. Стадії психосоціального розвитку особистості Е. Еріксона.. Стадії психосексуального розвитку особистості З. Фрейда.	12	2	4	6
15.	Механізми психологічної адаптації. Типи та рівні особистісної організації.	10	2	4	4
16.	Розлади особистості. Етіологія, патогенез. Клінічні варіанти. Закономірності перебігу, діагностика.	10	2	4	4
17.	Основні питання профілактики, лікування, реабілітації та експертизи розладів особистості і патологічного розвитку особистості	10	2	4	4
18.	Тривожні розлади. Класифікація. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування	8		4	4
19.	Дисоціативні та соматоформні розлади, розлади прийому їжі. Реакції на стрес, посттравматичний стресовий розлад, порушення адаптації	8		4	4
20.	Лікування та експертиза при непсихотичних розладах психіки та поведінки	10	2	4	4
21.	Сучасний стан вчення про симптоматичні психічні розлади. Класифікація та клініка симптоматичних психічних розладів з позицій МКХ-10.	8		4	4
22.	Психічні розлади при окремих соматичних захворюваннях	6		2	4
23.	Психічні розлади при черепно-мозкових травмах. Психічні розлади при пухлинах головного мозку. Психічні розлади при енцефалітах. Психічні розлади при судинних ураженнях головного мозку.	8	2	2	4
24.	Сучасний стан вчення про шизофренію. Шизофренія у МКХ-11..	6		2	4
25.	Клінічні прояви шизофренії.	6		2	4
26.	Шизоафективні розлади. Характеристика депресивних та маніакальних станів при шизоафективному розладі	6		2	4
27.	Шизотиповий розлад. Проблема реактивних психотичних розладів	8	2	2	4
28.	Вікові особливості шизофренії.. Гебоїдофренія, її особливості. Шизофренія інволюційного віку. Шизофренія старечого віку. Проблема дефекту при шизофренії	6		2	4
29.	Терапія шизофренії. Основні принципи та особливості терапії окремих форм перебігу шизофренії. Невідкладна допомога при шизофренії Експертиза хворих на шизофренію: трудова, військова, судово-психіатрична	8	2	2	4

30.	Сучасний стан вчення про афективні психози. Афективні психози в МКХ-11. Загальна характеристика афективних психозів.	6		2	4
31.	Біполярний розлад як модель ендогенно-афективного психозу.	6		2	4
32.	Варіанти перебігу афективних розладів, поняття про циркулярність, бі- та монополярність.	6		2	4
33.	Клінічна картина біполярних афективних розладів. Основні варіанти депресій. Клінічна картина циклотимії.	6		2	4
34.	Проблеми суїцидології .Терапія афективних психозів і профілактика суїцидів. Хронічна суїцидальність. Кетамін та інші сучасні психофармакологічні способи лікування депресії.	8	2	2	4
35.	Етіологія та патогенез епілепсії .Клінічні прояви епілепсії: епілептичні пароксизми, епілептичні психози, епілептичні зміни особистості та епілептичне недоумство.	6		2	4
36.	Перебіг епілепсії .Особливості епілепсії залежно від віку	6		2	4
37.	Лікування епілепсії .Експертиза хворих на епілепсію: трудова, військова, судово-психіатрична	8	2	2	4
38.	Класифікація, діагностика, лікування та профілактика інволюційних психозів.	6		2	4
39.	Психічні розлади при атрофічних процесах в головному мозку	6		2	4
40.	Хвороба Піка, клінічні прояви та варіанти перебігу	6		2	4
41.	Хвороба Альцгеймера, клініка, загальна характеристика перебігу хвороби Альцгеймера .	6		2	4
42.	Лікування психічних розладів при атрофічних процесах головного мозку. Експертиза при атрофічних процесах головного мозку.	8	2	2	4
43.	Сучасний стан вчення про розумову відсталість. Епідеміологія, клінічна характеристика, класифікація в МКХ-10.	6		2	4
44.	Ензимопатичні форми розумової відсталості (фенілкетонурія, 4пуринозтошо). Клініка, діагностика. Хромосомні форми (хвороба Дауна, істинна мікроцефалія, синдром Шерешевського-Тернера, хвороба Клайнфельтера). Клініка, діагностика. Дизостозні форми: синдроми Марфана, Крузона. Клініка, діагностика	6		2	4
45.	Розумова відсталість, обумовлена внутрішньоутробними ураженнями плода ембріо- і фенотипії (вірусні інфекції, резус-несумісність. Токсоплазмоз, лістеріоз, вроджений сифіліс). Розумова відсталість, обумовлена перинатальними шкідливостями	8	2	2	4
46.	Епідеміологія алкоголізму. медичні і соціально-правові механізми. Етіологія і патогенез.	6		2	4
47.	.Дохворобні форми зловживання спиртними напоями і алкогольна хвороби. Клінічні прояви і стадії перебігу алкоголізму	6		2	4
48.	Алкогольні (металкогольні) психози.	6		2	4
49.	Алкогольна енцефалопатія. Клініка. Діагностика.	8	2	2	4

	.Особливості алкоголізму у дитячому, юнацькому віці. Особливості алкоголізму у жінок .Основні принципи лікування алкоголізму та алкогольних психозів.Особливості примусо-вого лікування				
50.	Сучасний стан проблеми нарко- і токсикоманій. Механізми розвитку пристрастності до психоактивних речовин.	6		2	4
51.	Формування наркотичного синдрому і його ознаки	6		2	4
52.	Класифікація наркоманій. Клінічні прояви окремих видів наркоманій: гашишизму, морфізму, кокаїнізму .Полінаркоманії. Класифікація. Клінічні прояви і перебіг окремих видів токсикоманій	8	2	2	4
53.	Сучасні методи лікування психічних захворювань і принцип класифікації різних видів терапії. Клінічна психофармакологія.	6		2	4
54.	Класифікація психофармакологічних засобів. Терапія ОКР. Особливості лікування психічних розладів у підлітковому віці. Антипсихотики. Класифікація. Загальна характеристика психотропної дії. Клінічні показання до застосування антипсихотиків різних фармакологічних груп	6		2	4
55.	Антидепресанти. Загальна характеристика психотропної дії. Класифікація. Транквілізатори. Характеристика психотропної дії. Класифікація, Клінічні показання до застосування. Ноотропні засоби. Визначення і загальні особливості. Механізми психотропної дії. Клінічне застосування	6		2	4
56.	Нормотиміки. Лікувальна і профілактична дія солей літійу. Сучасне уявлення про механізм дії ЕКТ.Невідкладна терапія психічних захворювань. Інтенсивна терапія	6		2	4
57.	Психотерапія.Психотерапевтичні методи Показання до застосування в психіатрії Трудотерапія та інші реабілітаційні заходи в психіатрії. Нетрадиційні методи лікування психічних захворювань (краніоцеребральна гіпотермія, гіпербарична оксигенація тощо). Латеральна терапія. Лазеротерапія	6		2	4
58.	Етика і деонтологія в професійній діяльності лікаря.	10	2	2	6
	Проміжний контроль (1 рік навчання)	2			
	Суміжні спеціальності (дисципліни) та додаткові програми	20			
	Всього	468	46	138	262

2 рік навчання
Тривалість навчання – 3 місяця (468 години)

№	Назва	Кількість годин			
		Разом	Лекції	Сем.	Практ.
1.	Поняття психічного здоров'я, критерії психічного здоров'я за ВООЗ. Психосоматичний підхід в медичній психології та психіатрії, зокрема як принцип лікувальної діяльності. Біопсихосоціальна концепція	10	2	4	4

	психічної хвороби.				
2.	Основи організації психіатричної допомоги в Україні. Правові засади надання психіатричної допомоги в Україні. Закон України "Про психіатричну допомогу". Основи медико-соціальної, військової та судово-психіатричної експертизи психічно хворих.	10	2	4	4
3.	Питання реабілітації психічно хворих. Санітарна освіта, психогігієна та психопрофілактика. Питання етики і деонтології в професійній діяльності лікаря-психіатра.	4			4
4.	Підходи до класифікації психічних розладів. Розподіл психічних розладів за етіологією, ступенем важкості, переважаючими синдромами. Сучасні міжнародні класифікації хвороб (МКХ-10, МКХ-11 та DSM-5).	10	2	4	4
5.	Класифікація психопатологічних синдромів. Розлади відчуття та сприйняття. Синдроми афективних порушень і порушень ефекторно-вольової сфери. Пароксизмальні стани (різновиди припадків).	4			4
6.	Розлади мислення. Маячні синдроми. Амнезії та їх види . Корсаківський синдром. Психоорганічні синдроми. Синдроми недоумства . Порушення інтелекту.	10	2	4	4
7.	Астенічний синдром. Основні прояви астенічного синдрому. Обсесивний синдром та його варіанти. Неврозоподібний та соматоформні синдроми. Розлади особистості	8		4	4
8.	Синдроми порушення свідомості та самосвідомості. Основні ознаки синдромів затьмарення свідомості. Якісні порушення свідомості – делірій, онейроїд, аментивний синдром, сутінкові стани.	6	2		4
9.	Методи дослідження осіб з психічними розладами та основи функціональної діагностики.	10	2	4	4
10.	Експериментально-психологічне дослідження Основні методи експериментально-психологічного дослідження психічно хворих.	10	2	4	4
11.	Нестандартизовані психодіагностичні методи дослідження сприйняття, уваги, пам'яті, мислення.	10	2	4	4
12.	Психологічне тестування; відмінності нестандартизованих експериментальних методів і тестів. Тести рівня інтелекту, які застосовуються у психіатричній практиці .	10	2	4	4
13.	Особистісні психологічні тести, що використовуються в психіатрії. Психодіагностика особистісних розладів.	8		4	4
14.	Основи психодинамічного розуміння особистості. Структурна модель особистості З.Фрейда. Стадії психосоціального розвитку	8		4	4

	особистості Е. Еріксона.. Стадії психосексуального розвитку особистості за З. Фройдом.				
15.	Механізми психологічної адаптації. Типи та рівні особистісної організації.	6	2		4
16.	Розлади особистості. Етіологія, патогенез. Клінічні варіанти. Закономірності перебігу, діагностика. Розлади особистості і особистісних рис згідно з МКХ-11 (блок L1-6D1)	8		4	4
17.	Основні питання профілактики, лікування, реабілітації та експертизи розладів особистості і патологічного розвитку особистості	10	2	4	4
18.	Тривожні розлади. Класифікація згідно з МКХ-11 (розлади, пов'язані з тривогою і страхом, блок L1 -6B0). Клінічні прояви. Діагностика. Лікування.	10	2	4	4
19.	Дисоціативні та соматоформні розлади, розлади прийому їжі. Реакції на стрес, посттравматичний стресовий розлад, порушення адаптації	10	2	4	4
20.	Лікування та експертиза при непсихотичних розладах психіки та поведінки	8		4	4
21.	Сучасний стан вчення про симптоматичні психічні розлади. Класифікація та клініка симптоматичних психічних розладів згідно з МКХ-11.	8		4	4
22.	Психічні розлади при окремих соматичних захворюваннях	10	2	4	4
23.	Психічні розлади при черепно-мозкових травмах. Психічні розлади при пухлинах головного мозку. Психічні розлади при енцефалітах. Психічні розлади при судинних ураженнях головного мозку.	8		4	4
24.	Сучасний стан вчення про шизофренію. Шизофренія у МКХ-11.	8		4	4
25.	Клінічні прояви шизофренії.	10	2	4	4
26.	Шизоафективні розлади. Характеристика депресивних та маніакальних станів при шизоафективному розладі	4			4
27.	Шизотиповий розлад. Проблема реактивних психотичних розладів	4			4
28.	Вікові особливості шизофренії. Гебоїдофренія, її особливості. Шизофренія інволюційного віку. Шизофренія старечого віку. Проблема дефекту при шизофренії	6	2		4
29.	Терапія шизофренії. Основні принципи та особливості терапії окремих форм перебігу шизофренії. Невідкладна допомога при шизофренії Експертиза хворих на шизофренію: трудова, військова, судово-психіатрична	8		4	4
30.	Сучасний стан вчення про афективні психози. Афективні психози в МКХ-11. Загальна характеристика афективних психозів.	8		4	4
31.	Біполярний розлад як модель ендогенно-афективного психозу.	10	2	4	4

32.	Варіанти перебігу афективних розладів, поняття про циркулярність, бі- та монополярність.	8		4	4
33.	Клінічна картина біполярних афективних розладів. Основні варіанти депресій. Клінічна картина циклотимії.	8		4	4
34.	Проблеми суїцидології. Епідеміологія суїцидальної поведінки. Теорії, що пояснюють суїцидальні тенденції. Попередження самогубства. Терапія афективних розладів і профілактика суїцидів.	8		4	4
35.	Етіологія та патогенез епілепсії .Клінічні прояви епілепсії: епілептичні пароксизми, епілептичні психози, епілептичні зміни особистості та епілептичне недоумство.	4			4
36.	Перебіг епілепсії. Особливості епілепсії залежно від віку	10	2	4	4
37.	Лікування епілепсії .Експертиза хворих на епілепсію: трудова, військова, судово-психіатрична	8		4	4
38.	Класифікація, діагностика, лікування та профілактика інволюційних психозів.	10		4	6
39.	Психічні розлади при атрофічних процесах в головному мозку	12	2	4	6
40.	Хвороба Піка, клінічні прояви та варіанти перебігу	6			6
41.	Хвороба Альцгеймера, клініка, загальна характеристика перебігу хвороби Альцгеймера .	6			6
42.	Лікування психічних розладів при атрофічних процесах головного мозку. Експертиза при атрофічних процесах головного мозку.	6			6
43.	Сучасний стан вчення про розумову відсталість. Епідеміологія, клінічна характеристика, класифікація в МКХ-11.	8		2	6
44.	Ензимопатичні форми розумової відсталості (фенілкетонурія, 4пуринозтощо). Клініка, діагностика. Хромосомні форми (хвороба Дауна, істинна мікроцефалія, синдром Шерешевського-Тернера, хвороба Клайнфельтера). Клініка, діагностика. Дизостозні форми: синдроми Марфана, Крузона. Клініка, діагностика.	10	2	2	6
45.	Розумова відсталість, обумовлена внутрішньо-утробними ураженнями плода. Ембріо- і фенотипії (вірусні інфекції, резус-несумісність; токсоплазмоз, лістеріоз, вроджений сифіліс). Розумова відсталість, обумовлена пери- і пост-натальними шкідливостями	6			6
46.	Епідеміологія алкоголізму. медичні і соціально-правові механізми. Етіологія і патогенез.	6			6
47.	Дохворобні форми зловживання спиртними напоями і алкогольна хвороби. Клінічні прояви і стадії перебігу алкоголізму.	10	2	2	6
48.	Алкогольні (металкогольні) психози.	6			6
49.	Алкогольна енцефалопатія. Клініка. Діагностика. Особливості алкоголізму у дитячому, юнацькому віці. Особливості	6			6

	алкоголізму у жінок .Основні принципи лікування алкоголізму та алкогольних психозів.				
50.	Сучасний стан проблеми нарко- і токсикоманій. Механізми розвитку привикання до психоактивних речовин.	6			6
51.	Формування наркотичного синдрому і його ознаки	10	2	2	6
52.	Класифікація наркоманій. Клінічні прояви окремих видів наркоманій: гашишизму, морфізму, кокаїнізму. Полінаркоманії. Класифікація. Клінічні прояви і перебіг окремих видів токсикоманій.	6			6
53.	Сучасні методи психотерапевтичного лікування психічних захворювань і принцип класифікації різних видів психотерапії. Клінічна психофармакологія.	8		2	6
54.	Раціональна психотерапія (терапія переконанням). Сугестивна психотерапія (терапія навіюванням і само-навіюванням). Аутогенне тренування і медитативні техніки. Використання гіпнозу у психотерапії (гіпнотерапія).	10	2	2	6
55.	Психоаналітичний (психодинамічний) підхід у психотерапії. Класичний психоаналіз за Зигмундом Фрейдом.	8		2	6
56.	Біхевіоризм. Класична і оперантна вироблення умовних рефлексів. Поведінковий та когнітивно-поведінковий підхід у психотерапії.	6			6
57.	Гуманістичний підхід у психотерапії, особливості. Центрована на клієнті терапія за К. Роджерсом.	6			6
58.	Індивідуальна і групова психотерапія. Експресивні види психотерапії (арт-терапія). Психодрама.	6			6
	Проміжний контроль (II рік навчання)	2			
	Підсумковий контроль (атестація)	2			
Всього		468	46	138	280

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ / СЕМІНАРСЬКИХ / ПРАКТИЧНИХ / ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1 Теми лекційних занять

І рік навчання

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Епідеміологія психічних захворювань. Основи організації психіатричної допомоги в Україні. Основи медико-соціальної, військової та судово-психіатричної експертизи психічно хворих. .Види судово-психіатричної експертизи.	2
2.	Питання реабілітації психічно хворих. Санітарна освіта, психогігієна та психопрофі-лактика. Питання етики і деонтології в професійній діяльності лікаря-психіатра.	2

3.	Головні аспекти історії психіатрії. Що таке Психопатологія і чи відповідає це визначення сучасності? Сучасний стан загальної психопатології. Класифікація психопатологічних синдромів Розлади відчуття та сприймання.	2
4.	Синдроми розладу ефекторно-вольової діяльності. Пароксизмальні стани (різновиди припадків) .Синдроми розладу свідомості та самосвідомості. Основні ознаки синдромів затьмарення свідомості.	2
5.	Розлади мислення. Маячні синдроми. Амнезії та їх види . Корсаківський синдром. Психоорганічні синдроми. Синдроми недоумства .Порушення інтелекту.	2
6.	Астенічний синдром. Основні прояви астенічного синдрому. Обсесивний синдром та його варіанти. Неврозоподібний та соматоформні синдроми .Розлади особистості	2
7.	Експериментально-психологічне дослідження Основні методи експериментально-психологічного дослідження психічно хворих	2
8.	Рентгенологічні методи обстеження.Електроенцефалографія,реоенцефалографія,ехоенцефалографія.	2
9.	Основи психодинамічного розуміння особистості. Структурна модель особистості З.Фрейда. Стадії психосоціального розвитку особистості Е. Еріксона.. Стадії психосексуального розвитку особистості З. Фрейда.	2
10	Механізми психологічної адаптації.Типи та рівні особистісної організації.	2
11	Розлади особистості. Етіологія, патогенез. Клінічні варіанти. Закономірності перебігу, діагностика.	2
12	Основні питання профілактики, лікування, реабілітації та експертизи розладів особистості і патологічного розвитку особистості	2
13	Лікування та експертиза при неспихотичних розладах психіки та поведінки	2
14	Психічні розлади при черепно-мозкових травмах.Психічні розлади при пухлинах головного мозку.Психічні розлади при енцефалітах.Психічні розлади при судинних ураженнях головного мозку.	2
15	Шизотиповий розлад. Проблема реактивних психотичних розладів	2
16	Терапія шизофренії. Основні принципи та особливості терапії окремих форм перебігу шизофренії. Невідкладна допомога при шизофренії Експертиза хворих на шизофренію: трудова, військова, судово-психіатрична	2
17	Проблеми суїцидології .Терапія афективних психозів і профілактика суїцидів. Хронічна суїцидальність. Кетамін та інші сучасні психофармакологічні способи лікування депресії.	2
18	Лікування епілепсії .Експертиза хворих на епілепсію: трудова, військова, судово-психіатрична	2
19	Лікування психічних розладів при атрофічних процесах головного мозку. Експертиза при атрофічних процесах головного мозку.	2
20	Розумова відсталість, обумовлена внутрішньоутробними ураженнями плода ембріо- і фенотипії (вірусні інфекції, резус-несумісність. Токсоплазмоз, лістеріоз, вроджений сифіліс).Розумова відсталість, обумовлена пери- і пост-натальними шкідливостями	2
21	Алкогольна енцефалопатія. Клініка. Діагностика. .Особливості алкоголізму у дитячому, юнацькому віці. Особливості алкоголізму у жінок .Основні принципи лікування алкоголізму та алкогольних психозів.Особливості примусового лікування	2
22	Класифікація наркоманій. Клінічні прояви окремих видів наркоманій: гашишизму, морфізму, кокаїнізму .Полінаркоманії. Класифікація.	2

	Клінічні прояви і перебіг окремих видів токсикоманій	
23	Етика і деонтологія в професійній діяльності лікаря.	2
	Всього	46

II рік навчання

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Поняття психічного здоров'я, критерії психічного здоров'я за ВООЗ. Психосоматичний підхід в медичній психології та психіатрії, зокрема як принцип лікувальної діяльності. Біопсихосоціальна концепція психічної хвороби.	2
2.	Основи організації психіатричної допомоги в Україні. Правові засади надання психіатричної допомоги в Україні. Закон України "Про психіатричну допомогу". Основи медико-соціальної, військової та судово-психіатричної експертизи психічно хворих.	2
3.	Підходи до класифікації психічних розладів. Розподіл психічних розладів за етіологією, ступенем важкості, переважаючими синдромами. Сучасні міжнародні класифікації хвороб (МКХ-10, МКХ-11 та DSM-5).	2
4.	Розлади мислення. Маячні синдроми. Амнезії та їх види . Корсаківський синдром. Психоорганічні синдроми. Синдроми недоумства . Порушення інтелекту.	2
5.	Синдроми порушення свідомості та самосвідомості. Основні ознаки синдромів затьмарення свідомості. Якісні порушення свідомості – делірій, онейроїд, аментивний синдром, сутінкові стани.	2
6.	Методи дослідження осіб з психічними розладами та основи функціональної діагностики.	2
7.	Експериментально-психологічне дослідження Основні методи експериментально-психологічного дослідження психічно хворих.	2
8.	Нестандартизовані психодіагностичні методи дослідження сприйняття, уваги, пам'яті, мислення.	2
9.	Психологічне тестування; відмінності нестандартизованих експериментальних методів і тестів. Тести рівня інтелекту, які застосовуються у психіатричній практиці .	2
10.	Механізми психологічної адаптації. Типи та рівні особистісної організації.	2
11.	Основні питання профілактики, лікування, реабілітації та експертизи розладів особистості і патологічного розвитку особистості	2
12.	Тривожні розлади. Класифікація згідно з МКХ-11 (розлади, пов'язані з тривогою і страхом, блок L1 -6B0). Клінічні прояви. Діагностика. Лікування.	2
13.	Дисоціативні та соматоформні розлади, розлади прийому їжі. Реакції на стрес, посттравматичний стресовий розлад, порушення адаптації	2
14.	Психічні розлади при окремих соматичних захворюваннях	2
15.	Клінічні прояви шизофренії.	2
16.	Вікові особливості шизофренії. Гебоїдофренія, її особливості. Шизофренія інволюційного віку. Шизофренія старечого віку. Проблема дефекту при шизофренії	2

17.	Біполярний розлад як модель ендогенно-афективного психозу.	2
18.	Перебіг епілепсії. Особливості епілепсії залежно від віку	2
19.	Психічні розлади при атрофічних процесах в головному мозку	2
20.	Ензимопатичні форми розумової відсталості (фенілкетонурия, 4пуринозтощо). Клініка, діагностика. Хромосомні форми (хвороба Дауна, істинна мікроцефалія, синдром Шерешевського-Тернера, хвороба Клайнфельтера). Клініка, діагностика. Дизостозні форми: синдроми Марфана, Крузона. Клініка, діагностика.	2
21.	Дохворобні форми зловживання спиртними напоями і алкогольна хвороби. Клінічні прояви і стадії перебігу алкоголізму.	2
22.	Формування наркотичного синдрому і його ознаки	2
23.	Рациональна психотерапія (терапія переконанням). Сугестивна психотерапія (терапія навіюванням і само-навіюванням). Аутогенне тренування і медитативні техніки. Використання гіпнозу у психотерапії (гіпнотерапія).	2
Всього		46

5.2 Теми семінарських занять

І рік навчання

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Епідеміологія психічних захворювань. Основи організації психіатричної допомоги в Україні. Основи медико-соціальної, військової та судово-психіатричної експертизи психічно хворих. Види судово-психіатричної експертизи.	2
2.	Примусове лікування психічно хворих. Види, порядок проведення. Заходи медичного характеру з профілактики суспільно-небезпечних дій (СНД) психічно хворих. Поняття про симуляцію, агравачію, метасимуляцію. Дисимуляцію. Правові засади надання психіатричної допомоги в Україні. Закон України "Про психіатричну допомогу".	2
3.	Головні аспекти історії психіатрії. Що таке Психопатологія і чи відповідає це визначення сучасності? Сучасний стан загальної психопатології. Класифікація психопатологічних синдромів Розлади відчуття та сприймання.	2
4.	Синдроми розладу ефекторно-вольової діяльності. Пароксизм-мальні стани (різновиди припадків) .Синдроми розладу свідомості та самосвідомості. Основні ознаки синдромів затьмарення свідомості.	2
5.	Астенічний синдром. Основні прояви астенічного синдрому. Обсесивний синдром та його варіанти. Неврозоподібний та соматоформні синдроми .Розлади особистості	2
6.	Міжнародна класифікація хвороб (МКХ-10. МКХ-11 та DSM-5).	2
7.	Методи дослідження осіб з психічними розладами та основи функціональної діагностики.	4
8.	Експериментально-психологічне дослідження Основні методи експериментально-психологічного дослідження психічно хворих	4
9.	Клініко-психопатологічне дослідження. Метод опитування. Перше аналітичне інтерв'ю. Метод спостереження, його використання при дослідженні психічного стану хворого. Інші види дослідження, загальносо-матичне і неврологічне дослід-ження хворого	4

10.	Лабораторні і морфологічні методи дослідження. Генетичні методи дослідження. Дослідження біологічних рідин (морфологічні, біохімічні та серологічні дослідження).	4
11.	Рентгенологічні методи обстеження.Електроенцефалографія,реоенцефалографія,ехоенцефалогр афія.	4
12.	Основи психодинамічного розуміння особистості. Структурна модель особистості З.Фройда. Стадії психосоці-ального розвитку особистості Е. Еріксона.. Стадії психосек-суального розвитку особистості З. Фройда.	4
13.	Механізми психологічної адаптації.Типи та рівні особистісної організації.	4
14.	Розлади особистості. Етіологія, патогенез. Клінічні варіанти. Закономірності перебігу, діагностика.	4
15.	Основні питання профілактики, лікування, реабілітації та експертизи розладів особистості і патологічного розвитку особистості	4
16.	Тривожні розлади. Класифікація. Клінічні прояви. Діагностика. Ліку-вання	4
17.	Дисоціативні та соматоформні розлади, розлади прийому їжі. Реакції на стрес, посттравма-тичний стресовий розлад, порушення адаптації	4
18.	Лікування та експертиза при непсихотичних розладах психіки та поведінки	4
19.	Сучасний стан вчення про симптоматичні психічні розлади. Класифікація та клініка симптоматичних психічних розладів з позицій МКХ-10.	4
20.	Психічні розлади при окремих соматичних захворюваннях	2
21.	Психічні розлади при черепно-мозкових травмах.Психічні розлади при пухлинах головного мозку.Психічні розлади при енцефалітах.Психічні розлади при судинних ураженнях головного мозку.	2
22.	Сучасний стан вчення про шизофренію.Шизофренія у МКХ-11..	2
23.	Клінічні прояви шизофренії.	2
24.	Шизоафективні розлади. Характеристика депресивних та маніакальних станів при шизоафективному розладі	2
25.	Шизотиповий розлад. Проблема реактивних психотичних розладів	2
26.	Вікові особливості шизофренії.. Гебоїдофренія, її особливості. Шизофренія інволюційного віку. Шизофренія старечого віку.Проблема дефекту при шизофренії	2
27.	Терапія шизофренії. Основні принципи та особливості терапії окремих форм перебігу шизофренії. Невідкладна допомога при шизофренії Експертиза хворих на шизофренію: трудова, військова, судово-психіатрична	2
28.	Сучасний стан вчення про афективні психози. Афективні психози в МКХ-11. Загальна характеристика афективних психозів.	2
29.	Біполярний розлад як модель ендогенно-афективного психозу.	2
30.	Варіанти перебігу афективних розладів, поняття про циркулярність, бі-та монополярність.	2
31.	Клінічна картина біполярних афективних розладів. Основні варіанти депресій. Клінічна картина циклотимії.	2
32.	Проблеми суїцидології .Терапія афективних психозів і профілактика суїцидів. Хронічна суїцидальність. Кетамін та інші сучасні психофармакологічні способи лікування депресії.	2
33.	Етіологія та патогенез епілепсії .Клінічні прояви епілепсії: епілептичні пароксизми, епілептичні психози, епілептичні зміни особистості та епілептичне недоумство.	2

34.	Перебіг епілепсії .Особливості епілепсії залежно від віку	2
35.	Лікування епілепсії .Експертиза хворих на епілепсію: трудова, військова, судово-психіатрична	2
36.	Класифікація, діагностика, лікування та профілактика інволюційних психозів.	2
37.	Психічні розлади при атрофічних процесах в головному мозку	2
38.	Хвороба Піка, клінічні прояви та варіанти перебігу	2
39.	Хвороба Альцгеймера, клініка, загальна характеристика перебігу хвороби Альцгеймера .	2
40.	Лікування психічних розладів при атрофічних процесах головного мозку. Експертиза при атрофічних процесах головного мозку.	2
41.	Сучасний стан вчення про розумову відсталість. Епідеміологія, клінічна характеристика, класифікація в МКХ-10.	2
42.	Ензимопатичні форми розумової відсталості (фенілкетонурія, 4пуринозтощо). Клініка, діагностика. Хромосомні форми (хвороба Дауна, істинна мікроцефалія, синдром Шерешевського-Тернера, хвороба Клайнфельтера). Клініка, діагностика.Дизостозні форми: синдроми Марфана, Крузона. Клініка, діагностика	2
43.	Розумова відсталість, обумов-лена внутрішньоутробними ураженнями плода ембріо- і фенотипії (вірусні інфекції, резус-несумісність. Токсоплазмоз, лістеріоз, вроджений сифіліс).Розумова відсталість, обумовлена пери- і пост-натальними шкідливостями	2
44.	Епідеміологія алкоголізму. медичні і соціально-правові механізми. Етіологія і патогенез.	2
45.	.Дохворобні форми зловживання спиртними напоями і алкогольна хвороби. Клінічні прояви і стадії перебігу алкоголізму	2
46.	Алкогольні (металкогольні) психози.	2
47.	Алкогольна енцефалопатія. Клініка. Діагностика. .Особливості алкоголізму у дитячому, юнацькому віці. Особливості алкоголізму у жінок .Основні принципи лікування алкоголізму та алкогольних психозів.Особливості примусо-вого лікування	2
48.	Сучасний стан проблеми нарко- і токсикоманій. Механізми розвитку привикання до психоактивних речовин.	2
49.	Формування наркотичного синдрому і його ознаки	2
50.	Класифікація наркоманій. Клінічні прояви окремих видів наркоманій: гашишизму, морфізму, кокаїнізму .Полінаркоманії. Класифікація. Клінічні прояви і перебіг окремих видів токсикоманій	2
51.	Сучасні методи лікування психічних захворювань і принцип класифікації різних видів терапії. Клінічна психофармакологія.	2
52.	Класифікація психофармаколо-гічних засобів. Терапія ОКР. Особливості лікування психіч-них розладів у підлітковому віці. Антипсихотики. Класифікація. Загальна характеристика психотропної дії. Клінічні показання до застосування антипсихотиків різних фармакологічних груп	2
53.	Антидепресанти. Загальна характеристика психотропної дії. Класифікація. Транквілізатори. Характеристика психотропної дії. Класифікація, Клінічні показання до застосування. Ноотропні засоби. Визначення і загальні особливості. Механізми психотропної дії. Клінічне застосування	2
54.	Нормотиміки. Лікувальна і профілактична дія солей літію. Сучасне уявлення про механізм дії ЕКТ.Невідкладна терапія психічних захворювань. Інтенсивна терапія	2
55.	Психотерапія.Психотерапевтичні методи Показання до застосування в психіатрії Трудотерапія та інші реабілітаційні заходи в психіатрії. Нетрадиційні методи лікування психічних захворю-вань	2

	(краніоцеребральна гіпотермія, гіпербарична оксигенація тощо). Латеральна терапія. Лазеротерапія	
56.	Етика і деонтологія в професійній діяльності лікаря.	2
	Всього	138

II рік навчання

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Поняття психічного здоров'я, критерії психічного здоров'я за ВООЗ. Психосоматичний підхід в медичній психології та психіатрії, зокрема як принцип лікувальної діяльності. Біопсихосоціальна концепція психічної хвороби.	4
2.	Основи організації психіатричної допомоги в Україні. Правові засади надання психіатричної допомоги в Україні. Закон України "Про психіатричну допомогу". Основи медико-соціальної, військової та судово-психіатричної експертизи психічно хворих.	4
3.	Підходи до класифікації психічних розладів. Розподіл психічних розладів за етіологією, ступенем важкості, переважаючими синдромами. Сучасні міжнародні класифікації хвороб (МКХ-10, МКХ-11 та DSM-5).	4
4.	Розлади мислення. Маячні синдроми. Амнезії та їх види . Корсаківський синдром. Психоорганічні синдроми. Синдроми недоумства . Порушення інтелекту.	4
5.	Астенічний синдром. Основні прояви астенічного синдрому. Обсесивний синдром та його варіанти. Неврозоподібний та соматоформні синдроми. Розлади особистості	4
6.	Методи дослідження осіб з психічними розладами та основи функціональної діагностики.	4
7.	Експериментально-психологічне дослідження Основні методи експериментально-психологічного дослідження психічно хворих.	4
8.	Нестандартизовані психодіагностичні методи дослідження сприйняття, уваги, пам'яті, мислення.	4
9.	Психологічне тестування; відмінності нестандартизованих експериментальних методів і тестів. Тести рівня інтелекту, які застосовуються у психіатричній практиці .	4
10.	Особистісні психологічні тести, що використовуються в психіатрії. Психодіагностика особистісних розладів.	4
11.	Основи психодинамічного розуміння особистості. Структурна модель особистості З.Фройда. Стадії психосоціального розвитку особистості Е. Еріксона.. Стадії психосексуального розвитку особистості за З. Фройдом.	4
12.	Розлади особистості. Етіологія, патогенез. Клінічні варіанти. Закономірності перебігу, діагностика. Розлади особистості і особистісних рис згідно з МКХ-11 (блок L1-6D1)	4
13.	Основні питання профілактики, лікування, реабілітації та експертизи розладів особистості і патологічного розвитку особистості	4
14.	Тривожні розлади. Класифікація згідно з МКХ-11 (розлади, пов'язані з тривогою і страхом, блок L1 -6B0). Клінічні прояви. Діагностика. Лікування.	4
15.	Дисоціативні та соматоформні розлади, розлади прийому їжі. Реакції на стрес, посттравматичний стресовий розлад, порушення адаптації	4

16.	Лікування та експертиза при непсихотичних розладах психіки та поведінки	4
17.	Сучасний стан вчення про симптоматичні психічні розлади. Класифікація та клініка симптоматичних психічних розладів згідно з МКХ-11.	4
18.	Психічні розлади при окремих соматичних захворюваннях	4
19.	Психічні розлади при черепно-мозкових травмах. Психічні розлади при пухлинах головного мозку. Психічні розлади при енцефалітах. Психічні розлади при судинних ураженнях головного мозку.	4
20.	Сучасний стан вчення про шизофренію. Шизофренія у МКХ-11.	4
21.	Клінічні прояви шизофренії.	4
22.	Терапія шизофренії. Основні принципи та особливості терапії окремих форм перебігу шизофренії. Невідкладна допомога при шизофренії. Експертиза хворих на шизофренію: трудова, військова, судово-психіатрична	4
23.	Сучасний стан вчення про афективні психози. Афективні психози в МКХ-11. Загальна характеристика афективних психозів.	4
24.	Біполярний розлад як модель ендогенно-афективного психозу.	4
25.	Варіанти перебігу афективних розладів, поняття про циркулярність, бі- та монополярність.	4
26.	Клінічна картина біполярних афективних розладів. Основні варіанти депресій. Клінічна картина циклотимії.	4
27.	Проблеми суїцидології. Епідеміологія суїцидальної поведінки. Теорії, що пояснюють суїцидальні тенденції. Попередження самогубства. Терапія афективних розладів і профілактика суїцидів.	4
28.	Перебіг епілепсії. Особливості епілепсії залежно від віку	4
29.	Лікування епілепсії. Експертиза хворих на епілепсію: трудова, військова, судово-психіатрична	4
30.	Класифікація, діагностика, лікування та профілактика інволюційних психозів.	4
31.	Психічні розлади при атрофічних процесах в головному мозку	4
32.	Сучасний стан вчення про розумову відсталість. Епідеміологія, клінічна характеристика, класифікація в МКХ-11.	2
33.	Ензимопатичні форми розумової відсталості (фенілкетонурія, 4пуринозозо). Клініка, діагностика. Хромосомні форми (хвороба Дауна, істинна мікроцефалія, синдром Шерешевського-Тернера, хвороба Клайнфельтера). Клініка, діагностика. Дизостозні форми: синдроми Марфана, Крузона. Клініка, діагностика.	2
34.	Дохворобні форми зловживання спиртними напоями і алкогольна хвороби. Клінічні прояви і стадії перебігу алкоголізму.	2
35.	Формування наркотичного синдрому і його ознаки	2
36.	Сучасні методи психотерапевтичного лікування психічних захворювань і принцип класифікації різних видів психотерапії. Клінічна психофармакологія.	2
37.	Раціональна психотерапія (терапія переконанням). Сугестивна психотерапія (терапія навіюванням і само-навіюванням). Аутогенне тренування і медитативні техніки. Використання гіпнозу у психотерапії (гіпнотерапія).	2
38.	Психоаналітичний (психодинамічний) підхід у психотерапії. Класичний психоаналіз за Зигмундом Фрейдом.	2
Всього		138

5.3. Теми практичних занять

1 рік навчання

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Епідеміологія психічних захворювань. Основи організації психіатричної допомоги в Україні. Основи медико-соціальної, військової та судово-психіатричної експертизи психічно хворих. Види судово-психіатричної експертизи.	6
2.	Примусове лікування психічно хворих. Види, порядок проведення. Заходи медичного характеру з профілактики суспільно-небезпечних дій (СНД) психічно хворих. Поняття про симуляцію, агравацію, метасимуляцію. Дисимуляцію. Правові засади надання психіатричної допомоги в Україні. Закон України "Про психіатричну допомогу".	6
3.	Питання реабілітації психічно хворих. Санітарна освіта, психогігієна та психопрофі-лактика. Питання етики і деонтології в професійній діяльності лікаря-психіатра.	6
4.	Головні аспекти історії психіатрії. Що таке Психопатологія і чи відповідає це визначення сучасності? Сучасний стан загальної психопатології. Класифікація психопатологічних синдромів Розлади відчуття та сприймання.	6
5.	Синдроми розладу ефекторно-вольової діяльності. Пароксизмальні стани (різновиди випадків). Синдроми розладу свідомості та самосвідомості. Основні ознаки синдромів затьмарення свідомості.	6
6.	Розлади мислення. Маячні синдроми. Амнезії та їх види. Корсаківський синдром. Психоорганічні синдроми. Синдроми недоумства. Порушення інтелекту.	6
7.	Астенічний синдром. Основні прояви астенічного синдрому. Обсесивний синдром та його варіанти. Неврозоподібний та соматоформні синдроми. Розлади особистості	6
8.	Міжнародна класифікація хвороб (МКХ-10. МКХ-11 та DSM-5).	6
9.	Методи дослідження осіб з психічними розладами та основи функціональної діагностики.	6
10.	Експериментально-психологічне дослідження Основні методи експериментально-психологічного дослідження психічно хворих	6
11.	Клініко-психопатологічне дослідження. Метод опитування. Перше аналітичне інтерв'ю. Метод спостереження, його використання при дослідженні психічного стану хворого. Інші види дослідження, загальносоціально-психологічне і неврологічне дослідження хворого	6
12.	Лабораторні і морфологічні методи дослідження. Генетичні методи дослідження. Дослідження біологічних рідин (морфологічні, біохімічні та серологічні дослідження).	6
13.	Рентгенологічні методи обстеження. Електроенцефалографія, реоенцефалографія, ехоенцефалографія.	6
14.	Основи психодинамічного розуміння особистості. Структурна модель особистості З.Фройда. Стадії психосоціального розвитку особистості Е. Еріксона. Стадії психосексуального розвитку особистості З. Фройда.	6
15.	Механізми психологічної адаптації. Типи та рівні особистісної організації.	4
16.	Розлади особистості. Етіологія, патогенез. Клінічні варіанти.	4

	Закономірності перебігу, діагностика.	
17.	Основні питання профілактики, лікування, реабілітації та експертизи розладів особистості і патологічного розвитку особистості	4
18.	Тривожні розлади. Класифікація. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування	4
19.	Дисоціативні та соматоформні розлади, розлади прийому їжі. Реакції на стрес, посттравматичний стресовий розлад, порушення адаптації	4
20.	Лікування та експертиза при непсихотичних розладах психіки та поведінки	4
21.	Сучасний стан вчення про симптоматичні психічні розлади. Класифікація та клініка симптоматичних психічних розладів з позицій МКХ-10.	4
22.	Психічні розлади при окремих соматичних захворюваннях	4
23.	Психічні розлади при черепно-мозкових травмах. Психічні розлади при пухлинах головного мозку. Психічні розлади при енцефалітах. Психічні розлади при судинних ураженнях головного мозку.	4
24.	Сучасний стан вчення про шизофренію. Шизофренія у МКХ-11..	4
25.	Клінічні прояви шизофренії.	4
26.	Шизоафективні розлади. Характеристика депресивних та маніакальних станів при шизоафективному розладі	4
27.	Шизотиповий розлад. Проблема реактивних психотичних розладів	4
28.	Вікові особливості шизофренії. Гебоїдофренія, її особливості. Шизофренія інволюційного віку. Шизофренія старечого віку. Проблема дефекту при шизофренії	4
29.	Терапія шизофренії. Основні принципи та особливості терапії окремих форм перебігу шизофренії. Невідкладна допомога при шизофренії Експертиза хворих на шизофренію: трудова, військова, судово-психіатрична	4
30.	Сучасний стан вчення про афективні психози. Афективні психози в МКХ-11. Загальна характеристика афективних психозів.	4
31.	Біполярний розлад як модель ендогенно-афективного психозу.	4
32.	Варіанти перебігу афективних розладів, поняття про циркулярність, біта монополярність.	4
33.	Клінічна картина біполярних афективних розладів. Основні варіанти депресій. Клінічна картина циклотимії.	4
34.	Проблеми суїцидології. Терапія афективних психозів і профілактика суїцидів. Хронічна суїцидальність. Кетамін та інші сучасні психофармакологічні способи лікування депресії.	4
35.	Етіологія та патогенез епілепсії. Клінічні прояви епілепсії: епілептичні пароксизми, епілептичні психози, епілептичні зміни особистості та епілептичне недоумство.	4
36.	Перебіг епілепсії. Особливості епілепсії залежно від віку	4
37.	Лікування епілепсії. Експертиза хворих на епілепсію: трудова, військова, судово-психіатрична	4
38.	Класифікація, діагностика, лікування та профілактика інволюційних психозів.	4
39.	Психічні розлади при атрофічних процесах в головному мозку	4
40.	Хвороба Піка, клінічні прояви та варіанти перебігу	4
41.	Хвороба Альцгеймера, клініка, загальна характеристика перебігу хвороби Альцгеймера.	4
42.	Лікування психічних розладів при атрофічних процесах головного мозку. Експертиза при атрофічних процесах головного мозку.	4
43.	Сучасний стан вчення про розумову відсталість. Епідеміологія, клінічна характеристика, класифікація в МКХ-10.	4

44.	Ензимопатичні форми розумової відсталості (фенілкетонурия, 4пуринозгощо). Клініка, діагностика. Хромосомні форми (хвороба Дауна, істинна мікроцефалія, синдром Шерешевського-Тернера, хвороба Клайнфельтера). Клініка, діагностика. Дизостозні форми: синдроми Марфана, Крузона. Клініка, діагностика	4
45.	Розумова відсталість, обумовлена внутрішньоутробними ураженнями плода ембріо- і фенотипії (вірусні інфекції, резус-несумісність. Токсоплазмоз, лістеріоз, вроджений сифіліс). Розумова відсталість, обумовлена пери- і пост-натальними шкідливостями	4
46.	Епідеміологія алкоголізму. медичні і соціально-правові механізми. Етіологія і патогенез.	4
47.	.Дохворобні форми зловживання спиртними напоями і алкогольна хвороби. Клінічні прояви і стадії перебігу алкоголізму	4
48.	Алкогольні (металкогольні) психози.	4
49.	Алкогольна енцефалопатія. Клініка. Діагностика. .Особливості алкоголізму у дитячому, юнацькому віці. Особливості алкоголізму у жінок .Основні принципи лікування алкоголізму та алкогольних психозів. Особливості примусового лікування	4
50.	Сучасний стан проблеми нарко- і токсикоманій. Механізми розвитку привикання до психоактивних речовин.	4
51.	Формування наркотичного синдрому і його ознаки	4
52.	Класифікація наркоманій. Клінічні прояви окремих видів наркоманій: гашишизму, морфізму, кокаїнізму .Полінаркоманії. Класифікація. Клінічні прояви і перебіг окремих видів токсикоманій	4
53.	Сучасні методи лікування психічних захворювань і принцип класифікації різних видів терапії. Клінічна психофармакологія.	4
54.	Класифікація психофармакологічних засобів. Терапія ОКР. Особливості лікування психічних розладів у підлітковому віці. Антипсихотики. Класифікація. Загальна характеристика психотропної дії. Клінічні показання до застосування антипсихотиків різних фармакологічних груп	4
55.	Антидепресанти. Загальна характеристика психотропної дії. Класифікація. Транквілізатори. Характеристика психотропної дії. Класифікація, Клінічні показання до застосування. Ноотропні засоби. Визначення і загальні особливості. Механізми психотропної дії. Клінічне застосування	4
56.	Нормотиміки. Лікувальна і профілактична дія солей літію. Сучасне уявлення про механізм дії ЕКТ. Невідкладна терапія психічних захворювань. Інтенсивна терапія	4
57.	Психотерапія. Психотерапевтичні методи Показання до застосування в психіатрії Трудотерапія та інші реабілітаційні заходи в психіатрії. Нетрадиційні методи лікування психічних захворювань (краніоцеребральна гіпотермія, гіпербарична оксигенація тощо). Латеральна терапія. Лазеротерапія	4
58.	Етика і деонтологія в професійній діяльності лікаря.	6
	Всього	262

2 рік навчання

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
-------	------------	------------

1.	Поняття психічного здоров'я, критерії психічного здоров'я за ВООЗ. Психосоматичний підхід в медичній психології та психіатрії, зокрема як принцип лікувальної діяльності. Біопсихосоціальна концепція психічної хвороби.	4
2.	Основи організації психіатричної допомоги в Україні. Правові засади надання психіатричної допомоги в Україні. Закон України "Про психіатричну допомогу". Основи медико-соціальної, військової та судово-психіатричної експертизи психічно хворих.	4
3.	Питання реабілітації психічно хворих. Санітарна освіта, психогігієна та психопрофі-лактика. Питання етики і деонтології в професійній діяльності лікаря-психіатра.	4
4.	Підходи до класифікації психічних розладів. Розподіл психічних розладів за етіологією, ступенем важкості, переважаючими синдромами. Сучасні міжнародні класифікації хвороб (МКХ-10, МКХ-11 та DSM-5).	4
5.	Класифікація психопатологічних синдромів. Розлади відчуття та сприйняття. Синдроми афективних порушень і порушень ефекторно-вольової сфери. Пароксизмальні стани (різновиди випадків).	4
6.	Розлади мислення. Маячні синдроми. Амнезії та їх види . Корсаківський синдром. Психоорганічні синдроми. Синдроми недоумства . Порушення інтелекту.	4
7.	Астенічний синдром. Основні прояви астенічного синдрому. Обсесивний синдром та його варіанти. Неврозоподібний та соматоформні синдроми. Розлади особистості	4
8.	Синдроми порушення свідомості та самосвідомості. Основні ознаки синдромів затьмарення свідомості. Якісні порушення свідомості – делірій, онейроїд, аментивний синдром, сутінкові стани.	4
9.	Методи дослідження осіб з психічними розладами та основи функціональної діагностики.	4
10.	Експериментально-психологічне дослідження Основні методи експериментально-психологічного дослідження психічно хворих.	4
11.	Нестандартизовані психодіагностичні методи дослідження сприйняття, уваги, пам'яті, мислення.	4
12.	Психологічне тестування; відмінності нестандартизованих експериментальних методів і тестів. Тести рівня інтелекту, які застосовуються у психіатричній практиці .	4
13.	Особистісні психологічні тести, що використовуються в психіатрії. Психодіагностика особистісних розладів.	4
14.	Основи психодинамічного розуміння особистості. Структурна модель особистості З.Фройда. Стадії психосоціального розвитку особистості Е. Еріксона.. Стадії психосексуального розвитку особистості за З. Фройдом.	4
15.	Механізми психологічної адаптації. Типи та рівні особистісної організації.	4
16.	Розлади особистості. Етіологія, патогенез. Клінічні варіанти. Закономірності перебігу, діагностика. Розлади особистості і особистісних рис згідно з МКХ-11 (блок L1-6D1)	4
17.	Основні питання профілактики, лікування, реабілітації та експертизи розладів особистості і патологічного розвитку особистості	4
18.	Тривожні розлади. Класифікація згідно з МКХ-11 (розлади, пов'язані з тривогою і страхом, блок L1 -6B0). Клінічні прояви. Діагностика. Лікування.	4

19.	Дисоціативні та соматоформні розлади, розлади прийому їжі. Реакції на стрес, посттравматичний стресовий розлад, порушення адаптації	4
20.	Лікування та експертиза при непсихотичних розладах психіки та поведінки	4
21.	Сучасний стан вчення про симптоматичні психічні розлади. Класифікація та клініка симптоматичних психічних розладів згідно з МКХ-11.	4
22.	Психічні розлади при окремих соматичних захворюваннях	4
23.	Психічні розлади при черепно-мозкових травмах. Психічні розлади при пухлинах головного мозку. Психічні розлади при енцефалітах. Психічні розлади при судинних ураженнях головного мозку.	4
24.	Сучасний стан вчення про шизофренію. Шизофренія у МКХ-11.	4
25.	Клінічні прояви шизофренії.	4
26.	Шизоафективні розлади. Характеристика депресивних та маніакальних станів при шизоафективному розладі	4
27.	Шизотиповий розлад. Проблема реактивних психотичних розладів	4
28.	Вікові особливості шизофренії. Гебоїдофренія, її особливості. Шизофренія інволюційного віку. Шизофренія старечого віку. Проблема дефекту при шизофренії	4
29.	Терапія шизофренії. Основні принципи та особливості терапії окремих форм перебігу шизофренії. Невідкладна допомога при шизофренії Експертиза хворих на шизофренію: трудова, військова, судово-психіатрична	4
30.	Сучасний стан вчення про афективні психози. Афективні психози в МКХ-11. Загальна характеристика афективних психозів.	4
31.	Біполярний розлад як модель ендогенно-афективного психозу.	4
32.	Варіанти перебігу афективних розладів, поняття про циркулярність, бі- та монополярність.	4
33.	Клінічна картина біполярних афективних розладів. Основні варіанти депресій. Клінічна картина циклотимії.	4
34.	Проблеми суїцидології. Епідеміологія суїцидальної поведінки. Теорії, що пояснюють суїцидальні тенденції. Попередження самогубства. Терапія афективних розладів і профілактика суїцидів.	4
35.	Етіологія та патогенез епілепсії .Клінічні прояви епілепсії: епілептичні пароксизми, епілептичні психози, епілептичні зміни особистості та епілептичне недоумство.	4
36.	Перебіг епілепсії. Особливості епілепсії залежно від віку	4
37.	Лікування епілепсії .Експертиза хворих на епілепсію: трудова, військова, судово-психіатрична	4
38.	Класифікація, діагностика, лікування та профілактика інволюційних психозів.	6
39.	Психічні розлади при атрофічних процесах в головному мозку	6
40.	Хвороба Піка, клінічні прояви та варіанти перебігу	6
41.	Хвороба Альцгеймера, клініка, загальна характеристика перебігу хвороби Альцгеймера .	6
42.	Лікування психічних розладів при атрофічних процесах головного мозку. Експертиза при атрофічних процесах головного мозку.	6
43.	Сучасний стан вчення про розумову відсталість. Епідеміологія, клінічна характеристика, класифікація в МКХ-11.	6
44.	Ензимопатичні форми розумової відсталості (фенілкетонурія,	6

	4пуринозтощо). Клініка, діагностика. Хромосомні форми (хвороба Дауна, істинна мікроцефалія, синдром Шерешевського-Тернера, хвороба Клайнфельтера). Клініка, діагностика. Дизостозні форми: синдроми Марфана, Крузона. Клініка, діагностика.	
45.	Розумова відсталість, обумовлена внутрішньо-утробними ураженнями плода. Ембріо- і фенотипії (вірусні інфекції, резус-несумісність; токсоплазмоз, лістеріоз, вроджений сифіліс). Розумова відсталість, обумовлена пери- і пост-натальними шкідливостями	6
46.	Епідеміологія алкоголізму. медичні і соціально-правові механізми. Етіологія і патогенез.	6
47.	Дохворобні форми зловживання спиртними напоями і алкогольна хвороби. Клінічні прояви і стадії перебігу алкоголізму.	6
48.	Алкогільні (металкогільні) психози.	6
49.	Алкогільна енцефалопатія. Клініка. Діагностика. Особливості алкоголізму у дитячому, юнацькому віці. Особливості алкоголізму у жінок. Основні принципи лікування алкоголізму та алкогольних психозів.	6
50.	Сучасний стан проблеми нарко- і токсикоманій. Механізми розвитку привикання до психоактивних речовин.	6
51.	Формування наркотичного синдрому і його ознаки	6
52.	Класифікація наркоманій. Клінічні прояви окремих видів наркоманій: гашишизму, морфізму, кокаїнізму. Полінаркоманії. Класифікація. Клінічні прояви і перебіг окремих видів токсикоманій.	6
53.	Сучасні методи психотерапевтичного лікування психічних захворювань і принцип класифікації різних видів психотерапії. Клінічна психофармакологія.	6
54.	Рациональна психотерапія (терапія переконанням). Сугестивна психотерапія (терапія навіюванням і само-навіюванням). Аутогенне тренування і медитативні техніки. Використання гіпнозу у психотерапії (гіпнотерапія).	6
55.	Психоаналітичний (психодинамічний) підхід у психотерапії. Класичний психоаналіз за Зигмундом Фрейдом.	6
56.	Біхевіоризм. Класична і оперантна вироблення умовних рефлексів. Поведінковий та когнітивно-поведінковий підхід у психотерапії.	6
57.	Гуманістичний підхід у психотерапії, особливості. Центрована на клієнті терапія за К. Роджерсом.	6
58.	Індивідуальна і групова психотерапія. Експресивні види психотерапії (арт-терапія). Психодрама.	6
Всього		280

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. ДОДАТКОВІ ПРОГРАМИ

№	Назва програми	Обсяг програми (кількість годин, симуляційне навчання, тощо)
1	Медичне право	4
2	Медицина катастроф	8
3	Менеджмент в охороні здоров'я	8
	ВСЬОГО	20

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції.

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, вирішення ситуаційних задач, відпрацювання навичок обстеження психічного статусу пацієнта, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених станів та захворювань. Опанування банком тестових завдань «Крок» згідно теми заняття.

Семінарські заняття: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, обговорення запропонованих тем, підготовка доповідей.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ (У Т.Ч. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ІНТЕРНАТУРИ)

Заходи з оцінювання результатів проходження інтернатури складаються з:

- поточного оцінювання
- проміжного оцінювання
- підсумкового оцінювання (атестація)

Поточне оцінювання: здійснюється керівниками груп лікарів - інтернів шляхом контролю за рівнем оволодіння компетентностями, зазначеними у відомості обліку відвідувань та успішності.

Проміжне оцінювання здійснюється:

- кафедрою за результатами проходження освітньої частини програми підготовки в інтернатурі за кожним роком навчання;
- куратором лікарів - інтернів на базах стажування з метою перевірки ступеня оволодіння відповідними компетентностями по завершенню вивчення практичної частини програми підготовки в інтернатурі за кожним роком навчання.

Критерії проміжного оцінювання результатів проходження освітньої частини програми підготовки в інтернатурі

Оцінювання	Критерії оцінювання
Зараховано	Інтерн добре володіє матеріалом, активно обговорює та вирішує клінічні задачі, демонструє достатній рівень оволодіння компетентностями, висловлює свою думку з проблеми, демонструє клінічне мислення.
Не зараховано	Інтерн недостатньо володіє матеріалом, невпевнено обговорює та вирішує клінічні задачі, демонструє недостатній рівень оволодіння компетентностями (з суттєвими помилками), не демонструє клінічне мислення.

Результати проміжного оцінювання ступеня оволодіння відповідними компетентностями фіксуються у відомості обліку відвідувань та успішності та враховуються під час підсумкового оцінювання за шкалою відповідно до вимог програми підготовки в інтернатурі.

По закінченню строку підготовки в інтернатурі лікарі - інтерни проходять **підсумковий контроль** у формі атестації для визначення знань і практичних навичок за спеціальністю.

Підсумкове оцінювання (атестація) лікарів - інтернів включає:

- ліцензійний інтегрований іспит «Крок - 3»
- іспит з оволодіння практичними навичками та співбесіда зі спеціальності

До іспиту для визначення знань та практичних навичок допускаються інтерни, які повністю виконали програму підготовки в інтернатурі, склали тестовий контроль за тестами «Крок-3» у відповідності до критеріїв, затверджених МОЗ України.

Оцінювання результатів проходження інтернатури під час підсумкового контролю -

іспит з оволодіння практичними навичками та співбесіда зі спеціальності

Оцінювання	Критерії оцінювання
Зараховано	Інтерн достатньо повно виконав всі завдання, чітко і логічно відповів на поставлені запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Інтерн може при викладанні деяких питань допускати несуттєві помилки, які усуваються самим інтерном, коли на них вказує куратор. В цілому, інтерн без суттєвих помилок відповідає на всі поставлені питання, повно обґрунтовує свою точку зору, допускає незначні похибки в алгоритмі та техніці виконання навички, виправлені за вказівкою куратора.
Не зараховано	Інтерн не виконав завдання, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання куратора. Інтерн не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді інтерна на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними. Інтерн не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок.

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ

- Програма підготовки в інтернатурі
- Методичні розробки до лекційних занять
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні розробки до семінарських занять
- Мультимедійні презентації
- Аудіо- лекції
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Основи законодавства про охорону здоров'я <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Global Burden of Disease Study. Global health data exchange. Washington (DC): Institute for Health Metrics and Evaluation; 2016. Accessed April 24, 2021. <http://ghdx.healthdata.org/gbd-results-tool>
3. Data and resources: prevalence of mental health. In: Health topics. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2018. Accessed April 24, 2021. <http://www.euro.who.int/en/health-topics/noncommunicable-diseases/mentalhealth/data-and-statistics>
4. Global Health Observatory data repository. Geneva: World Health Organization; 2017. Accessed October 28, 2021. <http://apps.who.int/gho/data/node.home>
5. Cohen A. Addressing comorbidity between mental disorders and major noncommunicable diseases. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2017. Accessed October 28, 2021. <https://www.euro.who.int/en/publications/abstracts/addressing-comorbidity-between-mental-disorders-and-major-noncommunicable-diseases-2017>
6. World Health Organization. Global Tuberculosis Report 2019. WHO; 2019.
7. Doherty AM, Kelly J, McDonald C, O'Dwyer AM, Keane J, Cooney J. A review of the interplay between tuberculosis and mental health. Gen Hosp Psychiatry. 2013;35(4):398-406. doi:10.1016/j.genhosppsych.2013.03.018
8. Uthman OA, Magidson JF, Safren SA, Nachega JB. Depression and adherence to antiretroviral therapy in low-, middle- and high-income countries: a systematic review and meta-analysis. Curr HIV/AIDS Rep. 2014;11(3):291-307. doi:10.1007/s11904-014-0220-1

9. International Advisory Group for the Revision of ICD-10 Mental and Behavioural Disorders. A conceptual framework for the revision of the ICD-10 classification of mental and behavioural disorders. *World Psychiatry*. 2011;10(2):86-92. doi:10.1002/j.2051-5545.2011.tb00022.x
10. Reed GM, Mendonca Correia J, Esparza P, et al. The WPA-WHO Global Survey of Psychiatrists' Attitudes Towards Mental Disorders Classification. *World Psychiatry*. 2011;10(2):118-131. doi:10.1002/j.2051-5545.2011.tb00034.x
11. Clark LA, Cuthbert B, Lewis-Fernandez R, et al. Three Approaches to Understanding and Classifying Mental Disorder: ICD-11, DSM-5, and the National Institute of Mental Health's Research Domain Criteria (RDoC). *Psychol Sci Public Interest*. 2017;18(2):72-145. doi:10.1177/1529100617727266
12. Reed GM, First MB, Kogan CS, et al. Innovations and changes in the ICD-11 classification of mental, behavioural and neurodevelopmental disorders. *World Psychiatry*. 2019;18(1):3-19. doi:10.1002/wps.20611
13. First MB, Reed GM, Hyman SE, Saxena S. The development of the ICD-11 Clinical Descriptions and Diagnostic Guidelines for Mental and Behavioural Disorders. *World Psychiatry*. 2015;14(1):82-90. doi:10.1002/wps.20189
14. Parnas J, Sass LA, Zahavi D. Recent developments in philosophy of psychopathology. *Curr Opin Psychiatry*. 2008;21(6):578-584. doi:10.1097/ycp.0b013e32830e4610
15. Potter NN. Recent developments in philosophy of mind and psychopathology. *Curr Opin Psychiatry*. 2010;23(6):542-545. doi:10.1097/YCO.0b013e32833d41ed15.
16. Reed GM, Drescher J, Krueger RB, et al. Disorders related to sexuality and gender identity in the ICD-11: revising the ICD-10 classification based on current scientific evidence, best clinical practices, and human rights considerations. *World Psychiatry*. 2016;15(3):205-221. doi:10.1002/wps.20354
17. Kleinman A. *Rethinking psychiatry: from cultural category to personal experience*. Free Press; 1991.
18. Littlewood R. Psychiatry's Culture. *International Journal of Social Psychiatry*. 2016;42(4):245-268. doi:10.1177/002076409604200402
19. Sadler J. Values in psychiatric diagnosis and classification. In: Fulford KW, Davies M, Gipps R, et al. *The Oxford handbook of philosophy and psychiatry*. Oxford University Press; 2013
20. American Psychiatric Association (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (Fifth ed.)*. Arlington, VA: American Psychiatric Publishing. pp. 5–25. ISBN 978-0-89042-555-8.
21. Kaplan & Sadock's *Synopsis Of Psychiatry*. Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry; 11th ed. Wolters Kluwer. 2015
22. Schatzberg AF, DeBattista C. *Manual of Clinical Psychopharmacology*. 8th ed. Washington DC: American Psychiatric Publishing Inc; 2015
23. Stahl SM. *Essential Psychopharmacology. Neuroscientific basis and Practical Applications*. 3rd edn. Cambridge, UK: Cambridge University Press; 2008
24. Stahl SM. *Essential Psychopharmacology: The Prescriber's Guide*. Cambridge, UK: Cambridge University Press; 2009
25. Психіатрія і наркологія: підручник (ВНЗ IV р. а.) / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. — 2-е вид., переробл. і допов. — К.: «Медицина», 2015.- 512с.
26. Психіатрія і наркологія: нац. підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / Г. Т. Сонник, О. К. Напреєнко, А. М. Скрипніков та ін., за ред. О. К. Напреєнко. - Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. - 3-е вид., випр. - Київ: Медицина, 2017. - 422с.
27. Дитяча психіатрія: підручник / Г.М. Кожина, В.Д. Мішиєв, В.І.Коростій та інші.; за ред. Г.М.Кожиної, В.Д. Мішиєва. — К.: ВСВ «Медицина», 2014. — 376с.
28. Психіатрія і наркологія: Підручник для мед. учил., коледжів, акад., інст. медс-ва. — 2-ге вид., випр. Затверджено МОЗ // І.І. Погорелов, О.Д. Манаєнкова. — К., 2018. — 320с.
29. Психіатрія: Підручник / За ред. В.М. Козідубової, В.М. Кузнєцова, В.А. Вербенко, Л.М. Юр'євої, О.О. Фільца, І.О. Бабюка. — Харків: Оберіг, 2013. — 1164с.
30. Психіатрія і наркологія : підручник / О. К. Напреєнко, М. І. Винник, І. Й. Влох, О. З. Голубков, О. А. Двірський; ред.: О. К. Напреєнко. - К. : Медицина, 2011. - 527с.
31. А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Л.А. Боднар, Г.Т. Сонник Психіатрія та наркологія.

- Навчально-методичний посібник – К.: Видавництво «Медицина», 2019. - 224с.
32. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: Навч. посіб. для студ. мед. ЗВО, інтернів, сімей. лікарів. Затверджено вченою радою ХНМУ / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва та ін. — К., 2019. — 344с.
33. Посттравматичний стресовий розлад: посібник / Венгер О.П., Ястремська С.О. – Т. 2019. — 264 с.
34. Психіатрія особливого періоду: навч. посіб. для лікарів і психологів, лікарів-інтернів, лікарів-слухачів закл. (фак.) післядиплом. освіти / Ю. В. Рум'янцев, О. Г. Сиропятов, Г. В. Осьодло та ін.; Військ.-мед. департамент МО України, Укр. військ.-мед. акад. - 2-е вид., перероб. і доп. - К.: Леся, 2015. - 226с.
<https://drive.google.com/file/d/0B5eFD4XXvyN8ekI4UI9BTVFaeU0/view>

Додаткова література:

1. Єрмолаєва М. В.. Психологія розвитку: Методичний посібник для студентів заочної та дистанційної форм навчання, 2003 // режим доступу: <http://medbib.in.ua/psihologiya-razvitiya-metodicheskoe-posobie.html>
2. Критерії діагностики та принципи лікування розладів психіки. Клінічний посібник / 29. Підкоритов В.С., Букрєєв В.І., Кузьмінов В.М. та ін. – Харків: Фоліо, 2001. – С.71-80.
3. Медична психологія: в 2 х томах. Загальна медична психологія (ред. Г.Я. Пилягіна) Вінниця: Нова книга, 2020. – Т.1. – 288 с.
4. Медична психологія: в 2 х томах. Загальна медична психологія (ред. Г.Я. Пилягіна) Вінниця: Нова книга, 2020. – Т.2. – 496 с.
5. Медицина невідкладних станів: Швидка і невідкладна медична допомога: Підручник / За ред. І.С. Зозулі. Розділ: Невідкладна допомога в психіатрії. Кузнецов В.М.— К.: ВСВ "Медицина", 2012. — 728 с., пал. тв.
6. Москаленко В.Ф., Горбань Є.М., Табачников С.І. Роль і місце соціальної психіатрії у сучасному суспільстві // Український вісник психоневрології. — 2002. — Т. 10, вип. 1. — С. 9–12.
7. Соціально-стресові розлади (клініка, діагностика, профілактика) (за ред. П.В. Волошина, Н.О. Марути). - Харків, Видавець Строков Д.В., 2016. – 335 с.
8. Сучасні проблеми суїцидології (за ред. П.В. Волошина, Н.О. Марути) Харків, Видавець Строков Д.В., 2017 – 288с.
9. Тести з психіатрії / Кузнецов В.М., Коротоножкін В.Г., Олійник А.В., Насінник О.А., Уралова Л.Т., Бондарчук А.Г., Костюченко С.І., Белов О.Б., Шейко М.В. К., 2009. — 234 с.
10. Ургентна психіатрія (клініка, психодіагностика, терапія невідкладних станів). / Дзюб Г. К., Кузнецов В. М., Нестерчук Н. В. / К., 2010. — 190 с.
11. Эй А. Шизофренія. Нариси клініки та психопатології: Пер. з фр. / Передмова Ж. Гаррабе. – К.: Сфера, 1998. – 388 с.
12. Довідник сімейного лікаря з питань психосоматики / Н.О.Марута, В.І.Коростій, Г.М. Кожина та інші. – К.: «Здоров'я», 2012. – 384с.
13. Кризові стани в сучасних умовах: діагностика, корекція та профілактика. Навчальний посібник для лікарів-психіатрів, сімейних лікарів та медичних психологів // За ред. професора Л.М.Юр'євої. – К.: Видавництво ТОВ «Галерея Принт», 2017. – 174с.
14. Руководство по детской и подростковой психиатрии. В 2-х т. Т. 2// Под. ред. Джозефа М. Рея; пер. с англ. К. Мужановского. – К.: Горобец, 2018.– 632с.
15. Синопис діagnostичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків // перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). - Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. - 112с.
16. Шизофренія. Класифікація, діагностика, лікування Козідубова В.М., Долуда С.М., Баричева Е.М., Брагін Р.Б., Гончаров В.Є., Шейніна Т.Л., Гурницький О.В. Навчальний посібник Харків: ХМАПО, 2015 р. - 49с.
17. Адиктологія. Навчальний посібник для лікарів наркологів, психіатрів, загальної практики-сімейна медицина та лікарів-інтернів // Під ред. проф. Л. М. Юр'євої. Видання друге, перероблене і доповнене – Дніпро, 2018. –185с.

18. Кризові стани в сучасних умовах: діагностика, корекція та профілактика. Навчальний посібник для лікарів-психіатрів, сімейних лікарів та медичних психологів// За ред. професора Л.М.Юр'євої. – К.: Видавництво ТОВ «Галерея Принт», 2017. – 174с.

11. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://moz.gov.ua>– Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / AmericanMedicalAssociation
3. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
4. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
5. <http://bma.org.uk>– Британська медична асоціація
6. www.gmc-uk.org- General Medical Council (GMC)
7. www.bundesaeztekammer.de – Німецька медична асоціація
8. <http://library.gov.ua/> - Національна наукова медична бібліотека України
9. <https://guidelines.moz.gov.ua/login?next=%2Fdocuments>.
10. <https://new.meduniv.lviv.ua/kafedry/kafedra-psyhiatriyi-i-psyhoterapiyi-fpdo>
11. Офіційна сторінка кафедри психіатрії і психотерапії факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького; містить посилання на матеріали лекцій, практичних, семінарських занять та самостійної роботи.
12. Фільц О. О. Кирилюк С. С., митрополит Димитрій (Рудюк). "Клінічне душпастирство: порадник з діагностики у психіатрії" для капеланів у закладах охорони здоров'я (ЗОЗ).
13. <http://dx.doi.org/10.13140/RG.2.2.20022.11846> .